

OPGAVER TIL LÆSERAKETTENS HISTORIER INDSKOLING

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

OXFAM
Danmark

Indhold

Resumeer af LæseRaketten fra Kenyas historier til indskolingen	3
Introduktion	4
Digitale opgavebøger i Book Creator og Bookiie	4
Tegneserier i Pixton på Skoletube	4
Opgaver til historien om Maximilla: Jeg står op før solen	5
Maximilla i den varme stol	5
Lav en bookbento om Maximilla	5
Vis mig dit hjem – byg eller tegn	6
Skriv et postkort til Maximilla	6
Lav en perlekæde	6
Lær nye lege af Maximilla	6
Maximilla og det vigtige vand	7
Digitale opgaver til Maximilla i Book Creator eller Bookiie	8
Escape-room med Maximilla	8
Opgaver til ”Os med sorte øjne”	9
Før I læser historien	9
Hvad betyder ordene?	9
Leg med ordene	9
Læs eller lyt og genfortæl historien	9
Tæt på teksten	10
Hvis jeg-personen var efterlyst – lav en wanted-plakat	11
Hvordan fortsætter historien?	11
Digitale opgaver til ”Os med sorte øjne”	11
Opgaver til historien om Gloria: Når den første regn falder	12
Glorias litteraturkuffert	12
At bygge bro	12
Lav forsøg med en mini-have i vindueskarmen	13
Lav mad som Gloria	14
I skole med Gloria	14
Verdensmål 4 handler om gode skoler til alle børn i verden	14
I kan afslutte med at lave små rollespil	15
Digitale opgaver til Gloria i Book Creator eller Bookiie	15
Flere opgaver til Verdensmålene	16
Verdensmål 10 om ulighed	16
Verdensmål 13 om klima	16

Resumeer af LæseRaketten fra Kenyas historier til indskolingen

Jeg står op før solen: Maximilla er 9 år og går i 2. klasse. Hun bor i Turkanas halvørken i huse af palmeblade, som moren har bygget. Maximilla bor sammen med sin mor og søskende. Deres far døde i en ulykke på motorcykel, og Maximilla savner ham meget. Tørken har varet i mere end fem år i Turkana. Familien har ikke flere geder tilbage, og de mangler ofte mad. De skal også gå langt efter vand, men Maximilla hygger sig med vennerne, når hun går til pumpen. Derudover elsker hun at synge, danse og gå i skole.

Os med sorte øjne er årets skønlitterære historie til indskolingen. Den er skrevet af Salina Schjødt Larsen. Historien foregår i en opdelt verden, hvor der ikke er nok mad til alle. Historiens hovedperson er kommet med i en gruppe, der stjæler mad fra dem, der har meget. De går ind til byen og skal smugle maden med ud gennem porten. Men de bliver stoppet af vagter på vej ud. Historien har en åben slutning, og man må selv forestille sig, om de får maden med hjem eller ej.

Når den første regn falder: Gloria er 9 år og går i 3. klasse i byen Ganze. Hun bor sammen med sin mor og bror i det sydlige Kenya. Hendes far arbejder langt væk og er kun hjemme til jul. Gloria elsker at læse og gå i skole, og hun drømmer om at blive læge. I Ganze er der meget tørt, og det er svært for familien at dyrke nok majs på markerne omkring deres huse. Men når regnen endelig kommer, falder der ofte så meget regn, at Gloria skal gå igennem en flod for at komme i skole. Nogle dage må hun og kusinerne blive hjemme. Sådan er det i regntiden for næsten halvdelen af børnene på hendes skole.

Introduktion

Opgaverne i denne samling er tilpasset indskoling og relaterer sig direkte til de tre indskolings-historier i LæseRaketten om Kenya. Du kan arbejde med de samlede opgaver eller udvælge netop dem, der passer til din klasse og den tid, I vil arbejde med teksterne og temaerne.

Digitale opgavebøger i Book Creator og Bookiie

Til Skoletubes værktøjer Book Creator og Bookiie er der udviklet digitale bogskabeloner. I bogskabelonerne kan eleverne arbejde kreativt og multimodalt med LæseRakettens portræthistorier og noveller.

- **Elevbogen** rummer opgaver til alle seks portræthistorier om børnene samt til de to noveller *Os med de sorte øjne* og *Menneskets bedste ven*. Skabelonen indeholder ligeledes LæseRakettens tekster, videoer og quizzer. Skabelonerne kan kopieres, redigeres og tilpasses, så mængden af opgaver passer til jeres ønsker og behov. Under hvert afsnit om digitale opgaver findes en kort beskrivelse af opgaverne i bogskabelonen om hver af LæseRakettens tekster.

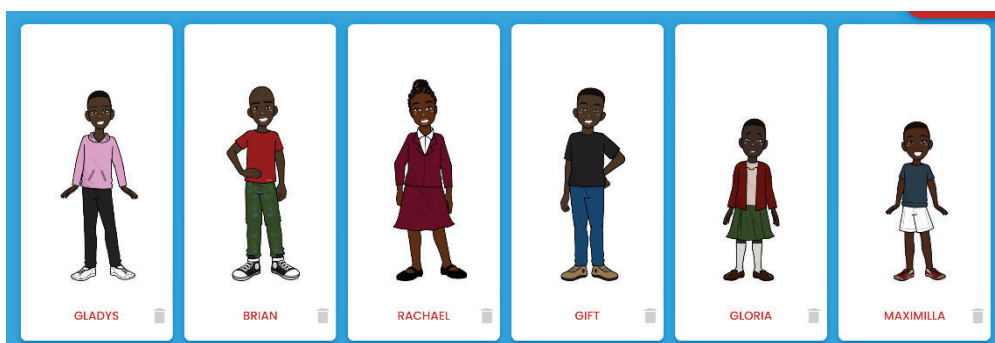
Sådan gør du: Afhængig af om din skole bruger Book Creator eller Bookiie, åbner du det rette bibliotek. Følg vejledningen: <https://heleverdeniskole.dk/skoletube-2024/>

Tegneserier i Pixton på Skoletube

I tegneserieværktøjet Pixton på Skoletube kan eleverne arbejde med LæseRakettens tekster. Vi har lavet skabeloner klar til alle seks portræthistorier, så I nemt kan komme i gang. I hver skabelon findes barnet lavet som en karakter, så I hurtigt kan komme i gang med arbejdet.

Lad eleverne være kreative og digte små historier og fortællinger om børnenes liv med udgangspunkt i de beskrivelser, I finder i LæseRaketten.

Skabelonerne kan tilgås her: <https://heleverdeniskole.dk/lav-tegneserier-i-pixton/>

Opgaver til historien om Maximilla: Jeg står op før solen

Læs historien og se film og billeder

Læs historien om Maximilla i LæseRaketten. Eleverne kan læse historien selv eller med en makker, få den læst højt af læreren, eller de kan lytte til historien i online-versionen:

<https://heleverdeniskole.dk/laeseraketten-i-kenya/>.

Se filmen og billedserien om Maximilla: <https://heleverdeniskole.dk/maximilla/>

På hjemmesiden kan eleverne også tage en quiz "test din viden om Maximilla":

<https://heleverdeniskole.dk/test-din-viden-om-maximilla/>

Maximilla i den varme stol

Når I har læst historien om Maximilla, ved I mange forskellige ting om hende. Men der er også meget, I ikke ved. Sæt Maximilla i "den varme stol", og stil hende gode spørgsmål.

- Eleverne skal parvis forberede 3 gode spørgsmål til Maximilla om noget, de ikke ved om hende i forvejen.
- Gennemfør et par runder med en lille håndfuld elever i den varme stol. Det er vigtigt, at eleven i den varme stol forsøger at leve sig ind i Maximillas historie så godt som muligt.

Når I er færdige med den varme stol, kan I samle op på elevernes spørgsmål og svar i klassen. Derefter kan eleverne skrive et ekstra afsnit af Maximillas historie eller lave en tegning, som fortæller om den vigtigste oplysning, de fik i *den varme stol*. Opgaven kan laves alene, i makkerpar eller i mindre grupper.

Lav en bookbento om Maximilla

Hent bilag 1 i materialesamlingen og find forklaring og forslag. En bookbento kan enten laves analogt ved at printe et billede af historiens forside med de valgte genstande arrangeret rundt om. Eller den kan laves digitalt i Skoletubes program "Explain Everything", hvor den kan laves som en digital collage.

Opgaven egner sig godt til at blive udformet i mindre grupper. Lad eleverne finde på 4-8 genstande, der skal indgå i deres bookbento.

Lav en fernisering med klassens færdige bookbento'er, hvor eleverne præsenterer og forklarer deres valg af genstande.

Vis mig dit hjem – byg eller tegn

I teksten på side 20 beskriver Maximilla, hvordan hendes hjem er indrettet med tre hytter. I kan også se en video fra hendes hjem her: <https://heleverdeniskole.dk/saadan-bor-laeserakettens-boern/>. På siden kan I se, hvordan alle LæseRaketten's børn bor. Links til 360-graders-videoer ligger i teksten for både Maximilla og Gloria.

Eleverne skal nu lave en tegning, bygge en model af legoklodser eller lignende over Maximillas hjem og deres eget. Når produkterne er færdige, kan de udstilles i klassen. Lad eleverne forklare, hvad de har tegnet/bygget/lavet:

- Hvad kan vi se?
- Hvad er din yndlingsting i dit hjem?
- Sammenlign elevernes hjem med Maximillas hjem – hvad har de til fælles, og hvad er forskelligt?

Skriv et postkort til Maximilla

Tegn og skriv en hilsen til Maximilla. Du kan skrive om dig selv, og hvad du kan lide at lave. Du kan også skrive om, hvordan det er at læse om børnene i LæseRaketten. For at Maximilla bedre kan forstå dit postkort, kan du skrive på engelsk eller swahili. Find mere information og swahili-gloser her: <https://heleverdeniskole.dk/send-post-til-kenya/>
Send jeres postkort til Hele Verden i Skole, så sørger vi for, at de kommer frem.

Lav en perlekæde

Maximilla og hendes familie hører til turkana-folket. Her er perler på forskellig vis en del af udsmykningen. Læs om perlerne og deres betydning her:

<https://heleverdeniskole.dk/perler-og-moenstre/>

Her ligger også PDF'er med vejledninger til at lave jeres egne perlekæder. Den perlekæde, der bliver lavet af farvet papir, ligner mest turkana-folkets perler. Men måske får I også lyst til at lave den anden model, som ligner masai-folkets udsmykning.

Lær nye lege af Maximilla

I Maximillas klasse leger de "banua yangu". Det minder meget om banke-banke-bøf. De kan også lære jer "ekaalia," hvor man skal synge og sende sten rundt i en rundkreds. I kan læse om og lære fire lege fra Kenya her: <https://heleverdeniskole.dk/lege-og-spil/>
Maximilla og hendes venner kan også godt lide at spille bold. De har lavet deres bold selv. Det kan I også prøve: <https://heleverdeniskole.dk/lav-din-egen-bold/>

Maximilla og det vigtige vand

I historien om Maximilla hører vi, at hun og to venner henter vand i store dunke ved en pumpe. I kan få mere at vide om det vigtige drikkevand på hjemmesiden:

<https://heleverdeniskole.dk/det-vigtige-drikkevand/> Her kan I også se en film og en billedserie om, hvordan alle LæseRakettens børn skaffer vand.

Hvad bruger vi mest vand på?

- Tal med eleverne om forskellen på at hente vand i en brønd og at tænde for vandhanen for at få vand.
- Print bilag 2 fra materialesamlingen til hver elev eller gruppe og lad klassen gætte på, hvad vi bruger mest vand på i vores hjem i Danmark.
- Brug bilag 3 til at tjekke, hvor mange rigtige svar eleverne har. I kan lave de små procent-regnestykker i fællesskab og skrive dem ind i skemaet.

Hent vand med Maximilla og vennerne

- Brug bilag 4 og regn ud, hvor langt I skal gå med en spand (2 liter og 10 liter) for at hente vand nok til jeres forbrug til "rengøring og opvask" og "hele jeres vandforbrug for en dag."
- Lav en vandstafet i skolegården eller på boldbanen. I kan for eksempel gøre følgende: (I skal bruge et antal kegler og drikkedunke/spande, der passer til klassens størrelse.)
 - Inddel eleverne i grupper på 4 -5 elever
 - Opmål en afstand på 50 eller 100 meter mellem 2 kegler til hver gruppe
 - Brug jeres resultat fra forrige opgave med 2 liter.
 - Hver gruppe skal bære en vanddunk eller en spand med 2 liter vand. Gruppen stiller sig ved kegle 1. Den første elev bærer vandet hen forbi kegle 2 og afleverer dunken/spanden til den næste, som tager samme tur.
- Tag derefter en snak med eleverne om, hvordan de forestiller sig, at det ville være, hvis de skulle gå efter vand hver dag.

Det vigtige drikkevand og Verdensmålene

- Fortæl eleverne om de 17 Verdensmål. I kan se en oversigt her: <https://heleverdeniskole.dk/de-17-verdensmaal/>
- Gå videre med Verdensmål 6 og tal med eleverne om vigtigheden af rent drikkevand og god sanitet og hygiejne. I kan få mere at vide om Verdensmål 6 i Kenya og Danmark her: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-6-rent-vand-og-sanitet-i-kenya/>
I kan for eksempel tale om:
 - Forskelle på jer og Maximilla ift. adgang til vand, rindende vand, toilet og håndvask.
 - Hvilke sygdomme kan man få af vand, der ikke er rensset?

- Vand er en naturlig ressource. I Danmark er vi vant til at have fri adgang til vand. Men også i Danmark skal vi være opmærksomme på at passe på vandet og spare på det.
 - Lav en liste på tavlen med elevernes ideer til, hvordan de selv kan spare på vandet.
 - Lav en anden liste med ideer til, hvordan voksne kan være med til spare på vandet.
 - Brug bilag 5 sammen med elevernes lister og lav en spareplan.
 - HVIS I har lyst til at inddrage elevernes familier i emnet, kan I tjekke jeres vandforbrug i denne beregner: <https://www.hofor.dk/skoler/beregn-dit-vandforbrug/>

Digitale opgaver til Maximilla i Book Creator eller Bookii

I den digitale bogskabelon til Book Creator og Bookii findes disse opgaver på:

Side 8-9: Her skal I møde Maximilla: Eleverne læser en kort tekst om Maximilla.

Side 10-11: Video med Maximilla: Eleverne ser et videoportræt med Maximilla.

Side 12-13: Venskaber: Eleverne ser Maximilla med sine venner og skal efterfølgende fortælle om deres venner i skolen. Der anvendes lys og foto i opgaven.

Side 14-17: Maximilla hjælper mor: Eleverne læser om, hvordan Maximilla hjælper til derhjemme. Efterfølgende skal eleverne fortælle, hvordan de selv har pligter hjemme. Der anvendes lyd og foto i opgaven. Der kan eventuelt suppleres med små skriveøvelser.

Side 18-19: Maximilla fortæller: Opgaven handler om Maximillas erfaringer med tørke. Eleverne skal reflektere og fortælle om deres egne erfaringer med tørke og oplevelser af vejrets betydning i deres eget liv.

Side 20-21: Maximilla fortæller: Opgaven handler om Maximillas skolegang. Eleverne skal reflektere og fortælle om deres oplevelser i skolen. Der sættes fokus på gode oplevelser og rare steder på skolen.

Side 22-25: Postkort fra og til Maximilla: Eleverne læser først et postkort fra Maximilla. Efterfølgende skal de lave et postkort til Maximilla. De kan bruge billeder, tekst og tegning. I kan efterfølgende lave fysiske postkort og sende dem til Maximilla.

Side 26-27: Test din viden om Maximilla: Eleverne kan gennemføre en lille quiz om Maximilla. Spørgsmålene tager udgangspunkt i portrættet. Der klikkes på linket, hvorefter quizen kan laves online.

Find vejledning og digitale opgaver her: <https://heleverdeniskole.dk/skoletube-2024/>

Escape-room med Maximilla

Lad dine elever prøve vores escape-room, hvor de skal løse matematikopgaver sammen med Maximilla og hjælpe hende med at blive færdig med sine pligter og skoleopgaver. Eleverne skal gå på opdagelse i 360-graders-fotos og gennemføre de tre niveauer.

Vejledning til læreren og oversigt over opgaverne findes her:

<https://heleverdeniskole.dk/escape-room-med-maxi-og-gift/>

Eleverne tilgår Maximillas escape-room via dette link:

<https://www.thinglink.com/scene/1813498916671324837>

Det er en god idé at have papir til at notere opgaveløsningerne på undervejs.

Opgaver til ”Os med sorte øjne”

Denne historie beskæftiger sig med ret komplekse temaer. Derfor har vi til dette opgavesæt lavet nogle forforståelsesopgaver, som I kan arbejde med, før I læser historien.

Før I læser historien

Hvad betyder ordene?

- Skriv følgende ord på tavlen:
Rig, lige, ond, stjæle, det gode liv, bange, sorte øjne, silo, vagt, kælder.
- Tal om ordenes betydning med eleverne:
 - Læg mærke til hvordan ordene staves.
 - Hvilke associationer får eleverne, når de hører ordene?
 - Hvad betyder ordene?

Leg med ordene

- Eleverne inddrages i grupper på tre. Hver elev får et nummer. Hver gruppe får et sæt ordkort med ordene fra tavlen – print bilag 6 (side 1)
- Eleverne lægger kortene på et bord. Læreren guider eleverne gennem opgaverne. Lad eventuelt alle elever prøve hver opgave.
Elev 1 tager et kort og læser det højt.
Elev 2 forklarer, hvad ordet betyder.
Elev 3 finder et synonym og/eller et antonym for ordet.
- Hver elev vælger ét af ordene og laver en tegning på et tomt kort. Side 2 i bilag 6
- Hæng alle ord og tegninger op i klassen.
- Gruppen laver en sætning med de valgte ord.

Hvad mon historien handler om?

Tal nu om, hvad eleverne forestiller sig, historien handler om.

Læs eller lyt og genfortæl historien

Historien kan læses i bogen eller lyttes til i online-versionen:

<https://heleverdeniskole.dk/laeseraketten-i-kenya/>

Bed eleverne genfortælle historien i klassen. Snak om elevernes forestilling om historien. Var der noget, der passede, eller handlede historien om noget helt andet? I de følgende opgaver dykker vi ned i teksten og vender tilbage til historiens temaer.

Tæt på teksten

Historiens personer

- Skriv personernes navne på tavlen. Noter under hvert navn, hvad I ved om dem. Brug eventuelt også tegningerne.
- Snak i klassen om, hvilke følelser eleverne kender: glæde, vrede, trist, bange, spændt, sur, forvirret...
- Vend tilbage til jeg-personen. Hvilke følelser har jeg-personen gennem historien. Find eksempler i teksten. Eventuelt kan I læse historien igen og snakke om hver side. Hvilken følelse er den mest gennemgående i historien?
- Eleverne kan også lave en illustration eller collage over historiens følelser.
- Der kan bygges videre på denne øvelse ved at lade eleverne vælge et citat fra teksten, som de synes er vigtig for handlingen, som de undrer sig over, eller som de synes er en fin eller smuk sætning. Lad eleverne skrive deres sætning på et stykke farvet pap, og hæng citaterne op. Pappet kan klippes i en form, som passer til citatet.

Hvor og hvornår foregår historien?

- Foregår historien i fortid, nutid eller fremtid? Lad eleverne finde eksempler i teksten.
- Hvor i verden tror eleverne, historien foregår? Hvorfor?

Hvad laver hovedpersonerne?

De tre hovedpersoner er ude på en mission. Snak med eleverne om, hvad den går ud på. I kan for eksempel komme ind på følgende:

- Hvad er deres opgave?
- Hvorfor har de præcis den opgave?
- Hvorfor gemmer de maden under stenene?
- Hvorfor har de malet øjnene sorte?
- Hvorfor er der vagter ved Byens port?

Historiens temaer

Historien handler på forskellig vis om ulighed – om rige og fattige mennesker, om sult og om at tage sagen i egen hånd, selv om man er barn. Find eksempler på disse temaer sammen med eleverne. Det kunne for eksempel være disse udsagn på:

- S. 25: "Vi er ude for at stjæle mad. De rige vil gerne blive ved med at være rige. Vi stjæler det tilbage. Og gør verden mere lige."
- S. 26: "Er de rige bare onde? Nej, det tror jeg ikke. Jeg tror de er bange. De er bange for at blive som os – og derfor vil de ikke hjælpe os."

Tal efterfølgende med eleverne om verden i dag. Kender de til forskellige livsvilkår (rige/fattige) i Danmark og i verden? Kender de til historier om sult? Kender de til historier om børn, der må tage ansvar som voksne? I kunne også drøfte det moralske dilemma, om det er i orden at stjæle mad. Eller gemme mad?

Hvis jeg-personen var efterlyst – lav en wanted-plakat

Lad eleverne lave en efterlysningsplakat – en "wanted-plakat" af jeg-fortælleren. Plakaten kan fint laves i makkerpar eller mindre grupper. Forestil jer, at det er de rige eller vagterne, som har lavet plakaten. Plakaterne hænges op i klassen. På plakaten kan f.eks. være:

- Overskrift
- Udseende med en tegning af jeg-personen
- Hvorfor jeg-personen er efterlyst
- Sidst set
- Dusør

Hvordan fortsætter historien?

"Os med sorte øjne" ender med en åben slutning på et meget spændende og afgørende tidspunkt. Hvad skal der ske? Eleverne skal nu digte videre på historien enten alene eller i mindre grupper. Én mulighed er at lave en ekstra side med både tegning og tekst. De forskellige nye slutninger læses højt og vises frem i klassen. Både tegninger og tekst kan hænges op.

Digitale opgaver til "Os med sorte øjne"

Opgaverne til *Os med sorte øjne* i den digitale bogskabelon er en tegneserieskabelon målrettet indskoling, hvor eleverne skal genfortælle historien som en multimodal tegneserie - med traditionel tekst, talebobler og tankebobler samt med lydeffekter.

I den digitale bogskabelon til Book Creator og Bookii er følgende opgaver:

Side 28-39: Os med sorte øjne: Eleverne skal genfortælle historien med lydfiler i bogskabelonen. Illustrationerne er indsat og hjælper eleverne til at huske handlingen. Til hver illustration er der ligeledes indsat to spørgsmål, der kan anvendes i arbejdet med novellen. Opgaven kan løses mundtligt i klassen eller laves i grupper.

Side 40-41: Digt videre på historien: Eleverne skal digte videre på historien. Der lægges op til, at eleverne laver tegninger af handlingsforløbet. Tegningerne indsættes i bogen. Efterfølgende skal eleverne anvende tekst eller lyd til at supplere fortællingen med.

Find vejledning og digitale opgaver her: <https://heleverdeniskole.dk/skoletube-2024/>

Opgaver til historien om Gloria: Når den første regn falder

Glorias litteraturkuffert

Litteraturkufferten foreslås som en aktivitet, I kan lave, før I læser teksten om Gloria. Aktiviteten er med til at skabe forventninger og nysgerrighed hos eleverne.

Litteraturkufferten er en fysisk kuffert/kasse/taske, som læreren på forhånd fylder med genstande, billeder og ord, som relaterer sig til historien. Læreren medbringer den fyldte kuffert. I fællesskab i klassen tages hver ting op enkeltvis. Snak kort om hver ting. Hvad er det? Hvilke erfaringer har eleverne med genstanden? Hvilken betydning tror eleverne, det kan have for den historie, de skal læse?

Forslag til genstande, billeder og ord som relaterer sig til historien om Gloria er:

- Frilæsningsbog, slik, majs, bønner, vand, Kenyas flag, bold, bål, majs mel, geder, tørke, familie.

Ordene findes som billeder til print i bilag 7 – men medbring gerne så mange fysiske genstande som muligt.

Læs historien og se film og billeder

Læs historien om Gloria i LæseRaketten. Eleverne kan læse historien selv eller med en makker, de kan lytte til historien online her <https://heleverdeniskole.dk/laeseraketten-i-kenya/>, eller få den læst højt af læreren.

Lad eleverne se filmen og billedserien om Gloria: <https://heleverdeniskole.dk/gloria/>. Her kan de også tage en quiz om Gloria: <https://heleverdeniskole.dk/test-din-viden-om-gloria/>

At bygge bro

Denne opgave har til formål at bygge bro mellem Glorias liv og elevernes liv. Opgaven skal inspirere til at få øje på forskelle og ligheder i børnenes liv. Opgaven kan laves i klassen i fællesskab eller i mindre grupper.

- Tegn eller byg en bro, der forbinder to områder – på den eneside af broen er Glorias område, og på den anden side er elevernes. Broen og de to områder kan bygges op, hvis der er tid og lyst til det. Men opgaven kan også laves som tegninger, genstande og tekster, der placeres på store stykker papir.
- Eleverne skal nu arbejde med forskellige emner som:
 - Hvad arbejder dine forældre med?
 - Bor du i dit eget hus?
 - Har du søskende?

- Hvad laver du, når du har fri?
- Har du dyr/kæledyr?
- Går du i skole?
- Hvilke lege leger du i frikvarteret?
- Hvad kan du godt lide at spise?
- Hvilke pligter har du derhjemme?
- Hvad vil du gerne arbejde med som voksen?

Når grupperne har valgt et eller flere emner, skal disse formidles, så de kan sættes på broen – det kan være tegninger, tekster eller noget som er bygget/formet. Hvis elevernes eget svar og deres svar på Glorias vegne, minder meget om hinanden, placeres de midt på broen. Hvis svarene er langt fra hinanden, placeres de på hver sin side af broen.

Aktiviteten afsluttes med, at klassen sammen drøfter forskelle og ligheder mellem deres eget liv og Glorias.

Lav forsøg med en mini-have i vindueskarmen

I LæseRakettens tekst om Gloria fortæller hun: *“man skal være klar til at så, når den første regn falder. Ellers får man ingen høst.”* Gloria fortæller også, at deres sidste høst var meget lille, fordi der manglede regn. I kan læse mere om tørke og oversvømmelser i Kenya her: <https://heleverdeniskole.dk/toerke-og-oversvoemmelse/>

- Nu skal klassen selv lave forsøg med frø og finde ud af, hvad der skal til, for at planter kan gro. Forsøgene laves med karse, som skal passes på forskellige måder og sammenlignes. Forsøget varer cirka syv dage. Brug bilag 8 – her bliver hele forsøget beskrevet.
En af karsebakkerne bliver drypvandet. Det er inspireret af et projekt, som bliver beskrevet her: <https://heleverdeniskole.dk/i-marken-med-gladys/>. Historien om Gladys er til mellemtrinnet. Men I kan inddrage den, hvis det giver mening. I bogen fortæller de om drypvandingen på side 97.
- Kig til planterne hver dag og vand dem efter skemaet.

Når de syv dage er gået, skal forsøget evalueres. Tal sammen i grupper eller i hele klassen om:

- Hvordan groede karsen? Hvilken voksede bedst? Hvilken dårligst?
- Hvad havde betydning for resultatet?
- Var der noget, der overraskede jer? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad betyder det for Glorias familie, når det regner meget, og når der er tørke?

Lav mad som Gloria

I historien om Gloria fortæller hun, hvordan hun laver frokost. Hun laver ugali, som er en fast majsgrød. Den er god til at samle sovs op med. På hjemmesiden kan I finde en opskrift på ugali. I kan også finde en opskrift på sukuma wiki. Det er en ret med grøntsager, som man tit spiser til ugali.

I kan læse lidt om, hvad man spiser i Kenya og finde opskrifterne her.

<https://heleverdeniskole.dk/smag-paa-kenya/>

Gloria fortæller også om mabuyu, som hun har smagt. Det er slik, som man laver af baobabtræets kerne. Det er ikke så nemt at skaffe i Danmark. Men I kan prøve at lave en anden slags slik, der hedder achari. Det laves af mango, sukker og krydderier og spises i hele Kenya. Den opskrift kan I også finde på hjemmesiden.

I skole med Gloria

Historien om Gloria starter med, at hun ligger og læser i en bog, som hun er helt fordybet i.

- Tal med eleverne om det, og om hvad de ellers ved om Gloria og skolen fra historien. Bagefter kan I se filmen om LæseRaketten's børn og deres skoler rundt om i Kenya: <https://heleverdeniskole.dk/i-skole-i-kenya/>
- Tal med eleverne om Glorias skole og deres egen. I kan for eksempel tale om:
 - Hvad synes Gloria om at gå i skole?
 - Hvorfor er det vigtigt at gå i skole?
 - Hvad er en god skole?
 - Hvad er godt ved jeres skole, og hvad kunne blive bedre?
 - Hvad ligner, og hvad er forskelligt i Glorias skole og elevernes skole?

Verdensmål 4 handler om gode skoler til alle børn i verden

- Fortæl eleverne om de 17 verdensmål. I kan se en oversigt her: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaalene/de-17-verdensmaal/>
- Gå videre med Verdensmål 4 og tal med eleverne om vigtigheden af at gå i skole. I kan få mere at vide om Verdensmål 4 i Kenya og Danmark her: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-4-skole-i-kenya/>
- Tal med eleverne om deres tanker om dette Verdensmål. I kan for eksempel tale om:
 - Hvad tænker I om, at nogle børn i verden ikke går i skole eller lærer nok i skolen?
 - Hvorfor tror I, nogle børn ikke kommer i skole?
 - Hvordan tror I, deres hverdag ser ud – hvad laver de?
 - Hvordan ville jeres hverdag se ud, hvis I ikke gik i skole?
 - Hvad betyder det, at uddannelse er en rettighed?

Afslut med små rollespil

I kan afslutte med at spille små rollespil om situationer fra Glorias skole og elevernes egen hverdag i skolen. Del eleverne i mindre grupper og lad dem beslutte, hvilken situation de vil spille. Der skal være roller til alle. Spil rollespillene for hinanden.

Digitale opgaver til Gloria i Book Creator eller Bookiie

I den digitale bogskabelon til Book Creator og Bookiie er følgende opgaver på:

Side 42-43: Her skal I møde Gloria: Eleverne læser en kort tekst om Gloria

Side 44-45: Video med Gloria: Eleverne ser et videoportræt.

Side 46-47: Vi leger sammen: Gloria fortæller om lenga-lenga. Derefter skal eleverne fortælle om, hvad de kan lide at lege i skolen. Der anvendes lys og foto i opgaven.

Side 48-49: Når den første regn falder: Gloria fortæller om sin skolevej, og hvordan regntiden kan gøre vejen ufremkommelig. I opgaven skal eleverne fortælle om deres skolevej og om steder, hvor de skal være særligt opmærksomme i trafikken. De skal tegne en tegning af Gloria på vej til skole. De kan eventuelt også tegne deres egen skolevej. Tegningerne indsættes i bogen.

Side 50-53: Jeg hedder Gloria: Gloria har lavet en vennebog, hvor hun fortæller om sig selv. Efterfølgende skal eleverne udfylde en side om dem selv og svare på de samme spørgsmål som Gloria.

Side 54-57: Gloria i køkkenet: Gloria fortæller, hvordan hun hjælper sin mor i køkkenet. Det kan hun godt lide. Efterfølgende skal eleverne fortælle om, hvad der gør dem glade i skolen og i fritiden.

Side 58-59: Test din viden om Gloria: Eleverne kan gennemføre en lille quiz om Gloria. Spørgsmålene tager udgangspunkt i portrættet. Der klikkes på linket, hvorefter quizen kan laves online.

Find vejledning og digitale opgaver her: <https://heleverdeniskole.dk/skoletube-2024/>

Flere opgaver til Verdensmålene

Hvis I ikke har beskæftiget jer med Verdensmålene endnu, så kan I se en oversigt over alle 17 Verdensmål her: <https://heleverdeniskole.dk/de-17-verdensmaal/>

Verdensmål 10 om ulighed

- Fortæl eleverne om Verdensmål 10, der handler om ulighed. I kan få mere at vide om Verdensmål 10 i Kenya og Danmark her: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-10-mindre-ulighed-i-kenya/>
- Lav dette "uligheds-spil" i klassen:
 - To elever repræsenterer Maximilla, og to elever repræsenterer Gloria (de er 2, så de kan hjælpe hinanden med svarene). Alle andre er "sig selv".
 - Alle eleverne stiller sig på linje (Måske i skolegården, gangen, gymnastiksal).
 - Brug [bilag 9](#) og læs ét udsagn op af gangen (listen kan selvfølgelig suppleres) – Hvis eleverne kan sige 'ja' til udsagnet, tager de et skridt frem. Ellers bliver de stående.
 - Når I har været alle udsagnene igennem, skal eleverne blive stående og lægge mærke til, hvor alle står.
- Gå tilbage i klassen og drøft legen. I kan for eksempel tale om:
 - Hvad synes du om legen?
 - Hvor langt er der mellem eleverne i jeres egen klasse?
 - Hvor langt er der mellem eleverne og Gloria?
 - Hvor langt er der mellem eleverne og Maximilla?
 - Hvor langt er der mellem Maximilla og Gloria?
 - Lignede denne leg den virkelige verden? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Verdensmål 13 om klima

- Fortæl eleverne om Verdensmål 13, der handler om at beskytte klimaet. I kan læse mere om Verdensmål 13 i Kenya og Danmark her: <https://heleverdeniskole.dk/verdensmaal-13-klima-i-kenya/>
- Tal med eleverne om forandringer i klimaet. Måske snakker I bare, måske laver I nogle lister på tavlen:
 - Hvilke klimaforandringer har eleverne hørt om?
 - Hvilke klimaforandringer har vi set i Danmark?
 - Hvilke klimaforandringer oplever Maximilla og Gloria i fortællingerne fra LæseRaketten? På hjemmesiden kan I læse mere om oversvømmelser og tørke i Kenya: <https://heleverdeniskole.dk/toerke-og-oversvoemmelser/>

Verdensmål 13 handler også en del om CO₂ – som også hedder kuldioxid. Alle lande i verden skal udlede mindre CO₂ for at stoppe klimaforandringerne. CO₂ kommer især fra afbrænding af olie, kul og naturgas. Det sker på fabrikker, når vi kører bil og flyver. Men CO₂ kommer også fra køer og skovbrande, og når vi fælder skovene.

- Lav jeres eget CO₂ og find ud af, om man kan se det. Find vejledningen i [bilag 10](#).
- Træer er vigtige for klimaet. Find ud af hvorfor. Læs mere på hjemmesiden, hvor I også kan lære om to træer, der bliver nævnt i LæseRaketten:
<https://heleverdeniskole.dk/traeer-og-klima/>

Drøft med eleverne, hvad man kan gøre for at udlede mindre CO₂. Det er et stort spørgsmål, men mange børn følger alligevel med i snakken om klimaet. I kan med fordel dele snakken op, så I for eksempel drøfter:

- Hvad kan eleverne gøre?
- Deres familier?
- Kan I gøre noget på skolen?
- Hvad kan Danmark gøre?
- Hvad kan verden gøre?
- Skal rige lande gøre mere end fattige lande? Hvorfor/hvorfor ikke?